

(המשך מעמוד 9)

מניות נוספות של אמפ"ל כדי להבטיח את שליטתו בחברה. כך נמצא קונה למניות. למעשה עמד "בנק הפועלים" לפני ברירה אכזרית: או לקנות את המניות,

כמו שאמפ"ל נקבע כשעתו עליסמך ראשי התיבות אמריקה-פלשתינה). בכך ביצע לוינסון מעשה מובהק של ניגוד אינטרסים. זוהי עבירה המורה מאד על חוק ניירות-הערך האמריקאי,

הנפשות הפועלות בפרשה

● **בלומנטל, נפתלי:** בן 62, יליד גרמניה. הוצע בבחירות 1981 כמועמד המערך לתפקיד סגן שר-האוצר. ח"כ המערך, יו"ר מועצת המנהלים של כור, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, רואה-חשבון. שהחל את דרכו במחלקת הביקורת של סולל-בונה.

● **גזית, גיורא (ג'ורדי):** בן 51, יליד הונגריה, אב לבת ושלושה בנים, יו"ר ההנהלה של בנק הפועלים, לשעבר החשב הכללי של ממשלת ישראל. למד כלכלה ומנהל עסקים.

● **דיקשטיין, אברהם:** נפטר לפני שבע שנים, בגיל 75, יליד מולין, האיש שיסדה את אמפ"ל בשנת 1941 ובנה אותה כמכשיר להשקעות אמריקאיות בארץ. הוא החל את דרכו בארץ כשומר מרדסים בגדרה וכמנהל מאפייה שיתופית בזכרון-יעקב, היה איש בנק הפועלים. משנת 1925, כמעט מיום היווסדו (עלידי ברל כצנלסון, בשנת 1922, בהן יסוד של 30 אלף לירות מצריות, אז ההילך החוקי בארץ). אישי-אמונים של הצמרת הכלכלית של הסתדרות העובדים, אשר אחד מהישגיו המפורזים ודומים היה הקמת חברת האוטובוסים דן בתל-אביב, עת איחד את הקבוצות השונות של נהגי אוטובוסים (המעביר, איחוד-רגב) לקאופרטיב גדול אחד.

● **לוינסון, יעקב:** בן 52, יליד הארץ, אב לארבעה בנים, לשעבר חבר קיבוץ ראש-הניקרה, שכובו דרך מייד עם מישרתו הראשונה, זאת של מנהל המחלקה הכלכלית של חברת העובדים. למד כלכלה ומדעי-המדמית.

● **משל, ירוחם:** בן 71, יליד מולין, מזכיר ההסתדרות ובתוקף תפקידו גם יו"ר חברת העובדים, החל דרכו בארץ כפועל בניין.

● **סיוון, עמרם:** בן 45, יליד הארץ, יו"ר מועצת המנהלים של תיעוש אזורי פיתוח בע"מ והיסתור לשעבר מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל הביטוח הלאומי ויו"ר המועצה להסדר ההימורים בספורט (הטוטו), למד כלכלה וסטטיסטיקה.

● **רוזוליו, דני:** בן 56, יליד תל-אביב, מזכיר חברת העובדים, ח"כ המערך לשעבר, חבר קיבוץ כברי, רועה-צאן, אחיו של מנכ"ל המישרתה לשעבר, שאול רוזוליו ובנו של מי שהיה נציג שירות המדינה הראשון (והמבקר המוסיקאי של יומון הארץ) דוד רנה רוזוליו, גיסו של חיים ארלוזורוב, למד סוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

● **רוטמן, שרגא:** בן 63, יליד רומניה, מנכ"ל סולל-בונה, שימש משך שנים רבות כמנהל החשבונות הראשי של קונצרן-הבנייה הענקי.

● **ריינר, אפרים:** בן 60, יליד ירושלים, אב לארבע בנות ובן, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, לשעבר חבר קיבוץ גן-שמאל, שהחל את דרכו כמנכ"ל תיעוש אזורי פיתוח בע"מ, היה, לאחר-מכן, מזכיר חברת העובדים ומישינה למנכ"ל קונצרן כלל, למד כלכלה.

ובכך להעשיר את האנשים המיסתריים שקנו אותן קודם לכן במחיר אפסי בשוק האמריקאי, או להסתכן באיבוד השליטה ב"אמפ"ל, שהיתה אז עוברת לידי אותם בעלי-מניות מיסתוריים. מי שקנה את המניות עשה הן גדול.

ניגוד אינטרסים מובהק

כך הושלמו שני שלבים בתוכנית. **שלב א'** — הקמת האימפריה של בנק הפועלים, ויצירת מצב שכמעט הכל אנשי המשק הישראלי והמימסד הפוליטי הישראלי השתעבדו ללוינסון בצורה זו או אחרת. **שלב ב'** — המעבר לאמפ"ל והעברת נכסים של בנק הפועלים אליה. **שלב ג'** — הקמת חברת סרמית של לוינסון וידידיו, שהיתה מעין "אמפ"ל ב'.

בעוד שהוא משמש כיו"ר מועצת-המנהלים של אמפ"ל, קם ורשם לוינסון כיוני 1982, במדינת דלאווייר האמריקאית, חברה בשם יוראס-איי השקעות (בלשון פשוטה, חברה המקבילה, בדיוק, כאשר וגם כמטרות, לאמפ"ל, כי יוראס-איי הם ראשי-היתבות, באנגלית, של המילים ארצות-הברית-ישראל,

שעליו מקפידה מאוד הוועדה לניירות-הערך ובורסה ברושינגטון (אס-איי-סי).

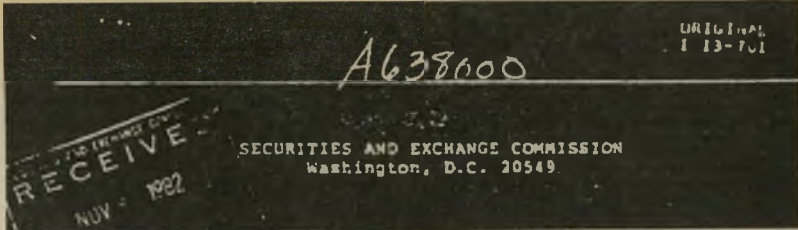
מעניינת עוד יותר היא העובדה שברוח לרשם-החברות של מדינת דלאווייר מודיעה מכירת חברת יוראס-איי, אחת קארן צ'ייקין, כי למרות שההון הנפרע של החברה מסתכם ב-45 אלף דולר, הרי שווי נכסיה מגיע ליותר מארבעה וחצי מיליון דולר (כדיוק: 4,568,450 דולר).

מניין הנכסים האלה אולי מתוך רווחי מניות שעלו משך שנה ב-320%? הכל אפשרי, אחרי הכל, גם הכתובת הרשומה של יוראס-איי היא זו של אמפ"ל — רוקפלר פלאזה מס' 10, ניר-יוק, איש באמפ"ל אינו מכחיש את זאת. להיפך, הם הסכימו לתת שירותי משרד ל-יוראס-איי.

אחרי הכל, יו"ר מועצת-המנהלים שלהם, יעקב לוינסון, היה גם נשיא יוראס-איי, אולי הם רצו להשקיע בחברה החדשה, או לעשות עסקים איתה, למרות ניגוד האינטרסים הברור.

מכירת סוף-העונה

גיעה שעת-ההתנתקות הסופית של הטיל, לוינסון פינה את מקומו באמפ"ל

to eliminate all shareholder preemptive rights and (iv) to redesignate the Company's outstanding Class A Stock so that it is re-named "Common Stock" (a pre-condition to this amendment is the approval of (iv) above).

הודעה על המהפכה
הניסיון לשינוי יחסי הכוחות באמפ"ל, לדעת בנק הפועלים, בגלומה העליונה: הטופס הרישמי של ועדת ניירות-הערך והבורסה האמריקאית, שעליו יש לדווח במיקרה של זימון בעלי מניות, בגלומה האמצעית: הסבר מטרת השינוי — שינוי חלוקה מחדש של המניות, בגלומה התחתונה: התימתו היועץ המימשטי של אמפ"ל, לורנץ לבקוביץ, יהודי תושב ניו-יורק.

כחשאי שיבדקו עבורו את הנושא, ויכינו לו רוח סורי על-כך. אין העולם הזה רוצה, בשלב זה, לגלות את זהותם של המימשטן והבנקאי שערכו את הרוח עבור שימחה ארליך, אך היה זה רוח חמור ביותר. קבע הרוח בקטע המסכם שלו: אמפ"ל הסבה... משאבת-ענב, שכל

לריינר, שהתמנה, בנוסף על תפקידו כיו"ר בנק הפועלים, גם כיו"ר אמפ"ל, אלא שבינתיים השאיר את לוינסון כיועץ בשכר לאמפ"ל. מה היה לוינסון אמור לייצג, כאשר היה מופיע משקיע, או מזדמנת עסקה? שיפנו לאמפ"ל, או ל-יוראס-איי?

זה לא היה יכול להימשך, ולוינסון החליט להינתק סופית, החל מן האחד בינואר 1984. נשאר רק פרט קטן: תנאי הפרישה, אבל מה, ייתכן מאוד כי מסקנות ועדת רוטמן-סיוון יכריחו את דני רוזוליו ואת ירוחם משל, שהוא בתוקף תפקידו כמזכיר ההסתדרות גם יו"ר חברת העובדים, לרבר עם לוינסון על תנאים אחרים ובתנאים אחרים לגמרי.

יהיה צורך במתן הסבר להרבה דברים שאירעו בשנים האחרונות, כי גם מי שלא היה יכול להעלות על דעתו את תוכניתו ארוכת-הטווח של לוינסון למילוי המצברים הפרטיים שלו היה צריך להתרועע כאשר החלה ראשית המכירה הכללית של נכסי בנק הפועל ל"ם" במחירי סוף-העונה ל"אמפ"ל.

כל עוד היה כיוון זרם הנכסים מארצות-הברית לישראל — כלומר, המשקיעים האמריקאים השקיעו באמפ"ל וזאת השקיעה בארץ, היה הגיון בחלוקה הראשונית, שבה היו למשקיעים 75% מן המניות המחלקות רווחים, השקעת — הרווחות!

אבל עתה התהפך הגלגל, זרם הדולרים הפך כיוון, וזרם מישראל לארצות-הברית, מכירת הנכסים הישראליים כוול לחברה האמריקאית גרמה, ברוב המיקרים, למכירתם החוזרת על-ידה בישראל ביוקר.

ההפרשים, רווחי ההון, זרמו לארצות-הברית, ובמידה והרכישות הזולות בארץ לא מומשו, ורק נשאו סתם רווחים, הרי גם רווחים אלה (ליתר דיוק: 75% מהם) נשאבו חוצה.

דוגמות מסמרות-שיער

יה איש אחד שהריח את הדבר, והריח לא שריהאוצר הראשון של הליכוד, אשר ביקש

מושגים אמריקאיים

● **דלאווייר** בשיטחה (קצת יותר מ-5,000 קילומטר מרובעיים, כשטח הגדה המערבית) המדינה הכמעט-קטנה ביותר בין 50 המדינות של ארצות-הברית (רק רוד-אייילנד קטנה ממנה) וגם מיספר אוכלוסייה מועט (כ-700 אלף). היא משתרעת לחוף האוקיינוס האטלנטי, דרומה מניו-יורק ומיזרחית לוושינגטון הבירה.

יחודה בא לה לא רק בגלל משקי-הלול שלה, עם מיספר העומות הגדול ביותר למדינה בארצות-הברית, אלא בעיקר בגלל הקלות בה אפשר לרשום בבירתה, דובר (ענינה בת 20 אלף תושבים), חברות בע"מ, מבחינה זאת דובר בדלאווייר היא להקמת חברות מה שרנו בנוואדה לגיווי-שי-בזק.

ייתכן וזאת הסיבה שכינוי החיבה של דלאווייר בני האמריקאים הוא מדינת היהלום, אבל גם סיסמאות הרישמיות, חירות ועצמאות, מדברות בעד עצמה.

● **אס-איי-סי** (הוועדה לניירות-ערך ובורסה) סא"ק, בלשון המינקועונים, היא מה שהרשות לניירות ערך בארץ מתיימרת להיות, אבל עם שינויים. היא הוקמה ב-1934 על-ידי הנשיא פרנקלין דלנו רוזולט (היו"ר הראשון שלה היה ג'וזף קנדי, אביהם של ג'ק, בוב וטד קנדי). תפקידם של המשתתפים בחברי הוועדה, הנעזרים בצוות של 2000 בעלי-מיקצוע, הוא, להגן על האינטרסים של הציבור והמשקיעים מפני נוהגים מסוליים בשוקי ניירות-הערך וה"כספים".

תכליתה הוא ייצוא הון משליטת מדינת-ישראל ואזרחיה והעברתו לידי תושבי-החץ... נכסים בבעלות בנק הפועלים ובשליטתו הועברו בתמורה חלקית לידי אמפ"ל, בעת ובעונה אחת ניתנה עדיפות לתושבי-החץ בהנאה מהפירות על הרווחים שהוספקו על-ידי אמפ"ל, כתוצאה מהנכסים שהועברו אליה... נמסרו לתושבי חוץ זכויות

Item 5. Interest in Securities of the Issuer

The Bank presently owns beneficially 1,998,976 shares of Class A Stock of Ampal, constituting 24% of the outstanding amount of that class.

On December 31, 1982, the Bank purchased 220,000 shares of Class A Stock of Ampal in a privately negotiated transaction with one seller, at a price of \$4.00 per share.

קניית המניות
גם זה קטע מדוח שיש להגיש לוועדה לניירות-הערך, כאשר בעלי עניין רוכשים מניות בחברה. המדובר ברכישה של 220 אלף מניות אמפ"ל (אמריקה-פלסטיין) על-ידי בנק הפועלים כאשר, כנראה, הגיעו מים עד נפש. העיסקה הזו בוצעה, דרך משא-ומתן פרטי (וזאת אומרת לא בבורסה), כשמחיר המניה כבר המריא לארבעה דולר המניה.